

Barcelona 27 de Agost de 1896

Any IX

Núm. 417

Cóm á dona es de primera,
y excita aplausos y «olés»
de la gent saí agatera...
Y ab tot... si no fos torera...
¡que 'n valdría de dinés!

Còpia fot. de A. Esplugas.

DE DIJOUS À DIJOUS

LA cosa está que bufa (segons opinió d' un de la *flamarada* que viu en lo pis d' arrán del terrat de casa) y quan ell ho diu, com que hi veu de tan alt per la seva posició, ja 's pot creure; y com que jo 'l crech de debó, no m' embolicaré pas fent una crónica detallada dels últims successos, sino que pera no exposarme á ser víctima de la meua franquesa y del meu modo de tractar humorísticament determinats assumptos prou sérios que han passat durant la setmana, lo millor será, per' mí, sortir de ciutat ab la ploma á la orella y las quartillas á la butxaca y fer un viatjet per fora Espanya en busca d' una crónica extranjera... y fora compromisos.

Per altre cantó, com que LA TOMASA no es cap setmanari polítich, ni ganas que 'n té de serho; y 'ls fets culminants de la vuytada dignes de revistarse están relacionats desgraciadament ab la política, sempre tan funesta pera 'ls espanyols que 's fían d' ella, es doble motiu pera que prengui la resolució avants dita. Ja está dit.

*
*
*

L' altre dia vareig llegir que s' havia representat al viu (no sé ahont del extranger ni falta que fá) la immortal obra de 'n Tamayo. Y tan bé va representar son paper lo galán assassinat á las taulas, que la gent del teatro encare pica de mans y l' actor encare jeu.

Aixó 'ns demostra dos cosas: la originalitat de *Un drama nuevo* y l' amor selvatje d' aquell públich al art dramátich. En quant al acte criminal comés per l' actor-reo, á mes de ser repugnant en sí y per la particularitat de valerse del art ab fins tan perversos, mereix altra mena de despreci per lo *plagi* terrible comés ab 'o punyal á la má: un plagiari assessí, á mon entendre, es un sér que reuneix en dugas totes las condicions mes abominables que 's poden reunir pera captarse l' adversió de la Societat. *Salvo* sempre millor parer.

*
*
*

A últims d' un sigle que va á caball de tots 'ls seus antecessors; que monta tots quants adelantos se li presentan; que no 'n té prou ab aná en vagó y en cotxe, en carro y en carretó, que hasta ja va en velocípedo; que quan no pot aná ni ab rodas, ni á peu vá, perque 'l Progrés li té prohibit; en aquet sigle, donchs, llegir que «dos membres d' una societat d' artistas volen atravessar (ó han atravesat ja) lo continent americá á quatre grapas recorrent ab tal medi de locomoció animal (?) un trajecte de 5,000 kilómetros», com hi ha re-Judas que n' hi ha pera deixar tonto al mes escrupulós observador dels adelantos científichs moderns, y per desorientar al filósoph que hagi profundisat mes la manera de ser d' aqueixos nort-americanos que totes se las pensan pera *llamar* la atenció dels europeos que ja se 'ls miran com á gent estranya en tot y per tot.

Perque dit está que 'ls dos artistas (II) que s' han proposat (ó 's varen proposar) donar un passeig tan rastrer y baix y poca-solta, no podían ser res mes que yankees.

Y que, ben reflexionat, hi havían d' estar en caràcter aquell parell de deixeples de 'n Sherman; perque 'l seu mestre 'n sabia molt temps endarrera de deixar anar las sevas quatre potas en lo terreno del filibusterisme. Lo mes digne de notarse es que 'ls dos quadrúpedos humans de referencia fóssin *artistas*: figúrinse á quina altura déu estar l' art en aquell país quan 'ls seus membres van arrossegantse de genolls per terra.

¿Y aqueixa nació ahont 'ls seus artistas atravessan l' altre moa á quatre grapas, va al cap de las nacions civilizadas? ¿No sembla que lo lógich sería que anés á la qua... y que qua portessin los fills d' ella que de las mans ne fan peus?... ¡Quins adelantos mes bestials! Bè; ja ho veig: tractantse de tocinayres...

*
*
*

La premsa de fora Espanya s' ha ocupat d' un fet altament interessant .. per l' interessat.

Nada menos que 's tracta dels brillants exámens fets pe 'l noy gran del pobre senyor *Benquina*; dich jo, Behanzin, ex-rey del Dahomey.

Diuen que 'l tal xicot ha tret molt bonas notas y que promet. ¿Oy, qu' es important la tal noticia y que fá eternir de debó? A mí m' ha fet trencá 'l cor... y 'l cap, buscantli la punta á noticia tan *pueril*, tractantse d' un noy d' estudi, y la única particularitat digna de menció es, per mí, que 's tracta d' un príncep *negre* que ab lo seu talent ha deixat *blaus* á molts prínceps *blanchs*, que ab prou feyna saben confegir y 's calsan una corona ab la mateixa frescura que jo 'l casquet.

Nostra enhorabona á la familia *Benquina*, vull dir, Behanzin; encare que no tinguém lo gust de conéixela.

PEPET DEL CARRIL.

T O N T E R R Í A

Quan era jo un xaval, jugant a ratlla
un jorn me varen ensorrà un' espatlla:
lo que demostra clá
que 'm tocava allavoras 'l pará.

Y avuy que ja só un home
si alguna volta hi jugo estant de broma
confesso sens reparo
que hi soch tan desgraciat que sempre paro.

FLORIDOR.

En Joanet y la Maria

-ANIMAL, béstia, avestrús,
tros de cóniam, gamarús,
cap de pá, tanoca, murri;
ojalá una bruixa 't surri
per llaminé, tonto y llús.

—Marmota, cromo, embustera,
nas d' esquirol, xafardera,
pom de fástichs, parladora;
n' ets la caixa de Pandora
que ab los mals 'm vens darrera.

La escena al cap d' un moment
ha cambiat completament.

—Hermós, pillín, morenet,
n' ets per mí lo mes guapet,
per ta persona deliro
y en tos ulls negres me miro;
estímam sempre, Joanet!

—Pitera, angelet, m' aymía,
tú ets per mí 'l sol del mitj día,
estrelleta, cel, ventura,
caixeta de confitura;
estímam sempre, Maria!

Las conversas anteriors
copiadas ab vers colors,
las sostenen sens' pará
un y una que 's van casá
fá un any, pe 'l mes de las flors,

RAPEVI

Impossibles teatrals

Per un manyá, fer «Las claus de Girona».

Per un curandero, fer «Cura de moro».

Per un timbaler, tocar «Lo timbal del Bruch».

Per un gueto, explicá «Qüentos del avi».

Per un forner, pastar pá en «Lo forn del Rey».

Per una nena maca, portar al pit «La rosa blanca».

Per un jove, pendre «Las joyas de la Roser».

Per un xicot enjugassat, trencá «Los cantis de Vilafranca».

Tenim lo gust de participar á las societats re-
creativas y á tota classe de centres de poblacions
ahont tinga de celebrarse festa major, que hem
acabat de confeccionar en nostres tallers, un as-
surtit inmens de artístichs cromos, desde 'ls mes

FESTAS MAJORS

GROMOS NOUS

senzills y económichs als mes preciosos y elevats de preu, propis pera

PROGRAMAS, INVITACIONES, TITOLS de SOCI, de FORASTER y de ABONAT, etc., etc.

CARNETS DE TOTES CLASSES

LITOGRAFIA BARCELONESA de RAMON ESTANY, 6, Carrer de Sant Ramón, 6

Per una venedora d' ous, donar «Dotzena de frare».

Per un fundidor, fondre «L' es-
quella de la Torratxa».

Per uns quants vehins, fer «La
festa del barri».

Per una nena, donar á un jove
«Las carbassas de Montroig».

Per un jardiner, regar «Las euras
del Mas».

Per un ricatxo, portar á la but-
xaca l' «Or».

RICART PUJOL.

EPÍGRAMAS

—¿Que s' ha fet mal, donya Tuyas,
que dú la má embolicada?

—Una mica.

—¿Ab qué?...

—Ab un casco.

—De bomba?...

—No! d' arengadas.

P. PERICO NAS-DE-MICO.

—¡Hola, Artur! ¿cóm va 'l negoci?

—¿Cóm vols que vagi?... ¡Perdut!
No 's fá re, re enterament.

—Donchs ja ho sabs, amich Artur,
si necessitas cent duros
no cansis may á ningú.

AGUILETA.

= PICA =

Dos novios que dins pochos días
Jolius s' haurian casat,
(Puig ja han comprat tots 'ls mobles
Y hasta 'l pis tenen llogat)

Ara ell tè de marxá á Cuba,
Y ella exclama ab gran tropell:

—Després de parar la gábia
me quedo sense l' aucell.

MIQUELET DE LA ESCALA.

DITXOS CONTRARIATS

Por mucho pan, á ca 'l forner.
Nunca es tarde, un dematí.

Quien roba á un ladrón, ha de ser
mes lladre qu' ell.

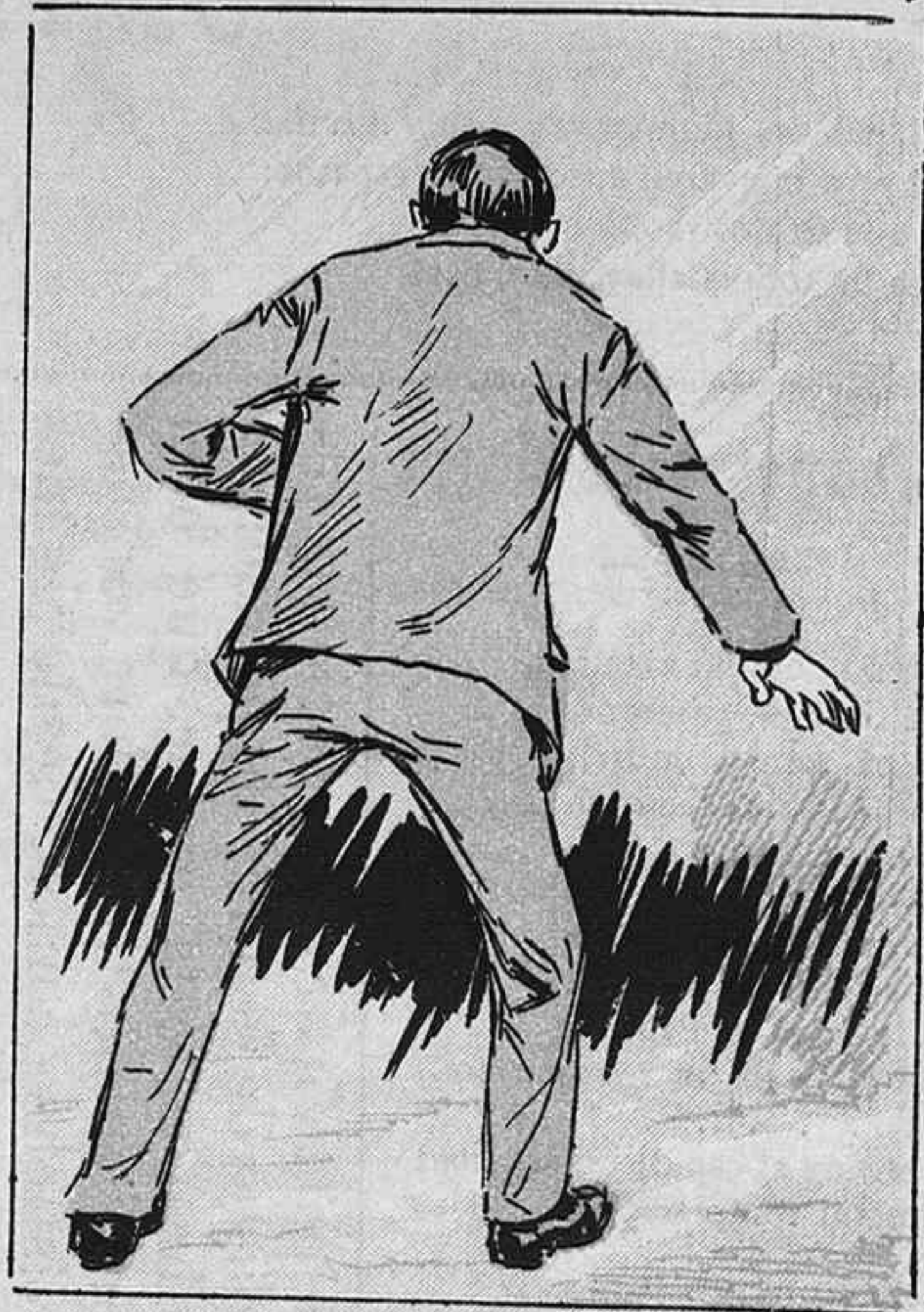
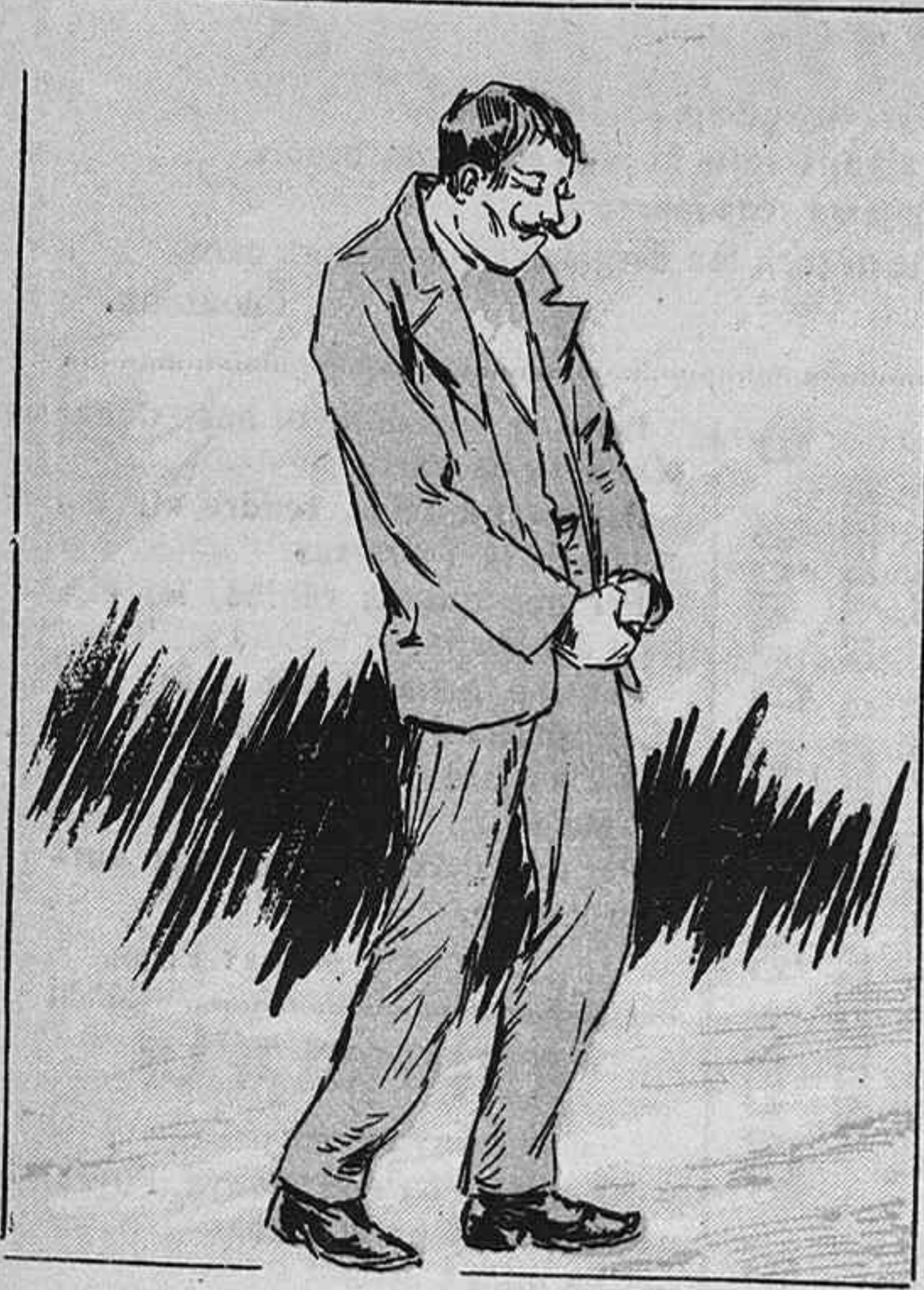
Palabras necias, molts cops fan
riure.

Antes no te cases, pensa en los pre-
sidadis.

LLUISET DE LA PIGA.

FILOSOFIA

(MONÓLECH CURT)

—Muller infame, ja sé que t' enténs ab ton cosí

y jo faré un desatí... ¡A fé de Deu que 'l faré!

¡Ja está dit!... ¡No mes rumiar! ¡M' arrivo fins a Colon
¡Primer la mort que l' afront! y 'm tiro de cap á mar!

Mes... ah no! No es pas legal ser... dallós... y pagá 'l gasto. .
¡Agafaré l' as de basto y 'ls mouré un sacramentat!

Pró... com que 'l cusí es sapat pensancho bé, es mes prudent escórres per la tangent.
¡Mentre ho duguin amagat no hi veig cap inconvenient!

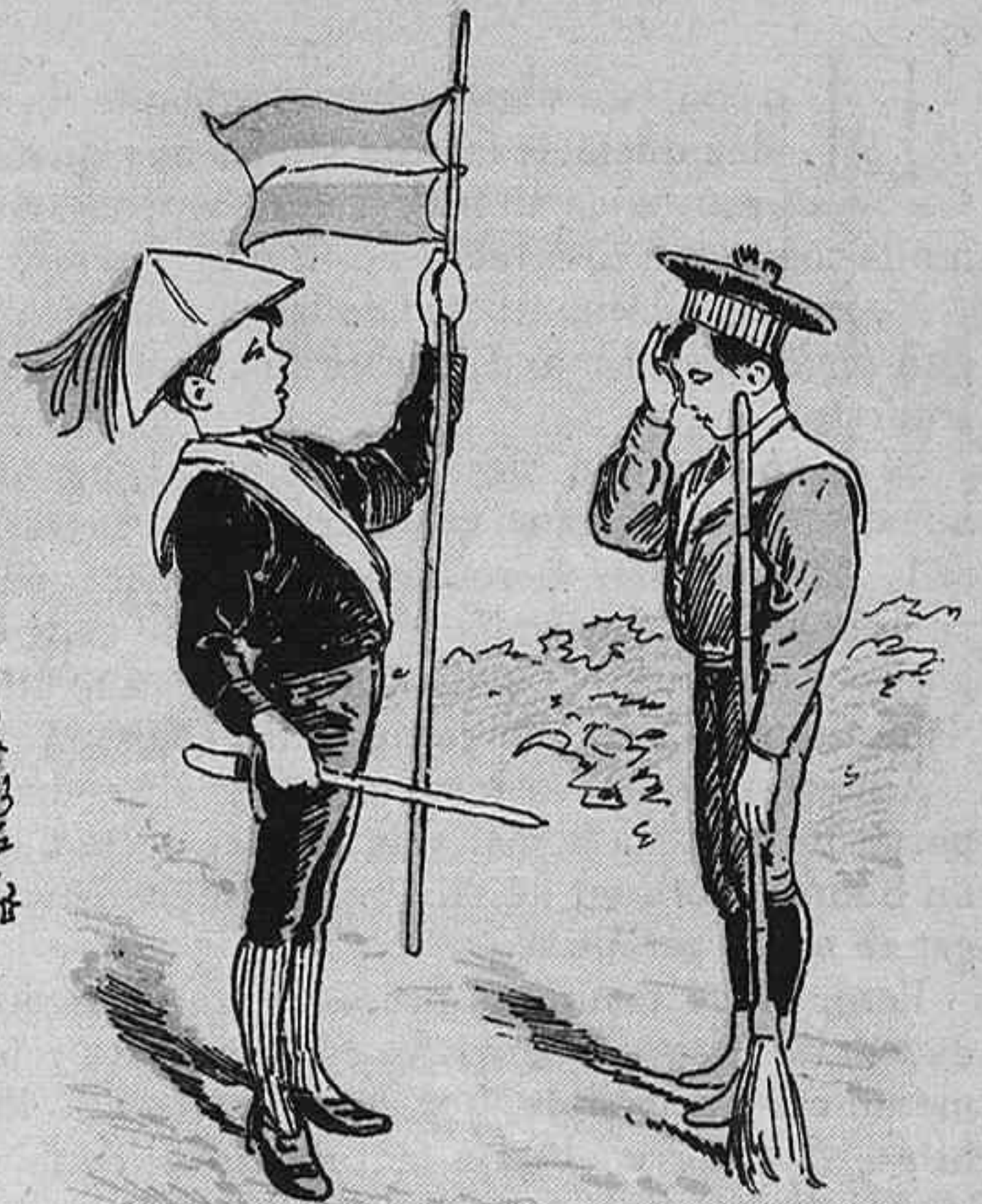
PRECOGITATS

¿QUE SERÁN AQUESTOS NENS?

—¿Ahont vas Bieló?
—A robar préssechs.
— Mirat, jo ja hi fet 'l feix.

(Aquestos serán concejals ó empleats de correus).

—¡Firmes!... ¡Mar!...

(Los qu' acabarán, anys á venir, la guerra de Cuba).

—¿M' estimas Rosita?

—T' estimo, Quimet.

¡Mes ay, 'm mareja lo chotish aquet!

(Futurs Don Juan y Doña Inés).

—¡Arri talá!...

(D' aquests, l' un serà cotxero del Inglés, y l' altre tirará... un carro...)

¡ Ojo, parroquians morosos !

Ho confesso sense rubor: desde que 'm titulan quefe de familia, qu' es una quefatura retribuïda ab mals-de-cap y penas, entran molts comptes á casa, pero no 'n pago gayres.

Y, gracias á Deu, á pesar de las amenassas d' algun *inglés* desvergonyit, encare tinch tots los ossos á puesto.

Sé de sobras, que mes d' un acreedor, per desahogarse, de bona gana m' hauria arrancat tres parells de costellas, pero tots se detenen, porque pensan qu' una *hombrada* semblant, si bé podría reportar algun benefici á «La Funeraria», á n' ells no 'ls ocasionaria mes que gastos y disgustos.

A pesar de la meva tranquilitat, l' altre día vaig portarme com un home; vaig satisfer dotze duros á un honrat fabricant de ví, al que sempre havia pagat ab *malas* paraulas.

Pero, fillets meus, era necessari: al passar jo per devant de la seva taberna, va cridar-me y va referir-me un cas tan terrible, que, arronsantsem lo llombrigo, vaig corre á casa y fent un farsell de la roba blanca de la sogra, vaig empenyármel per pagar al meu taberner fins al últim céntim.

—Escolti, Sr. Benet—va dir-me—voldría dirli quatre paraulas.

—Vosté es insoportable;—vaig contestarli—de segur que m' ha cridat per' repetirme que li pagui 'ls dotze duros, com si jo no tingués altra feyna qu' escoltar las sevas impertinencias.

—Donchs, s' equivoca; l' hi deturat per demanar-li 'l seu sabi consell.

—¿Y aixó?

—¡Oh, senyor Benet, n' hi fet una de molt grossa!

—¡Ha tirat, potser, mes campetxo á la seva *aygua*, que de costúm?...

—¡L' hi fet mes grossa encare! Entrém á la botiga y l' hi explicaré ab tots los detalls.

Un cop á la taberna, lo misteriós industrial, continúa dihentme:

—No sè si vosté coneixía á n' en *Malababa*, aquell pinxo escardalench, que havia enviat mes individus al *Campo Santo*, que jo porrons de ví á casa de vosté sense cobrarlos...

—Suprimeixi las indirectas.

—Es una comparació. Donchs, lo tal *Malababa*, que pagava tan religiosament com vosté mateix, me devía quatre duros, de resultas d' haverli fiat algunas raccions de tripas, ab la corresponent amanida y l' indispensable xarel-lo. Jo, senyor Benet, ja estava cansat de dirli, com me passa ab vosté: «*Malababa*, 'l nostre quento ja dura massa! ¡A veure quan hi haurá desprendiment d' ermilla!» y ell ja estava tip de contestarme: «Quico, no 'm vinguis ab quentos; los homes de 'la meva carnadura, no l' han pagat ni 'l pagarán may 'l gasto que fassin per las

casas.» Al sentirme aquestas expressions, li juro, senyor Benet, que 'ls budells 'm roncavan, com m' han roncat cada vegada que vosté m' ha contestat ab igual taranná ..

—Suprimeixi las comparacions.

—¡Deixim dir, malvinatje 'l ví dolent! Ahir á la nit m' estava jo aquí á la porta, ab un humor mes negre que la *teula* d' un reverent, quan vaig veure passar á n' en *Malababa* mes *compuesto* qu' una viuda eucasarada, y cridantlo, com ara hi cridat á vosté, vaig dirli: «¡Al cap ne som, minyó! ¡L' home que gasta 'l teu rumbo y no paga lo que deu, es un *tu-nanta!*»—«¿Es dir que vols cobrar per la tremenda?—va contestarme quadrantse y llensant per l' ullall un raig de saliva, com si dintre de la boca hi tingués una xeringa.—Si vols cobrar, *arréglat*, y vina ab mí fins á la Riera d' en Malla.» Y jo qu' encare que sembli una malva, tinch mes malas bromas que 'l ví de sis, igual que si m' haguessin donat corda, vaig entrar á la botiga á posarme gorra y brusa, y sortint després com un mal esperit, vaig dir á n' en *Malababa*: «¡Tira, que ja 'm triga d' arribar á puesto!

—Pero, per l' amor de Deu, senyor Quico; no va pensar en que un pinxo tan afamat podía enviarlo al *altre barri*?

—¡No vaig pensar res mes, sinó que s' estava burlant de mí, com vosté mateix! ¡Ah, quan vam arribar á la riera, 'l cor va aixamplármel! Ell va llensar l' americana sobre la sorra, y jo d' una esgarrapada vaig arrancarme la brusa. La lluna 'ns contemplava espantada. Va sentirse 'l *crech-crech* de las mollas de las *ferramentas*. «¡Defénsatl!» va cridar en *Malababa*, y va tirarme una ganivetada que no va arregar-me, porque 'm vaig *buydar* á temps, Tiro desseguida jo, y á pesar de la seva agilitat, vaig emportármeli mitja *tarota*.

—¡Verge Santa!

—Repeteix ell, y afortunadament per mí, 'm passa l' eyna per sota l' aixella. Contesto jo, y com si tallés un pá del día, lo meu ganivet va atravessarli 'l cor, sortintli un pam de fulla per la esquena...

—¿Mort instantánea?...

—No, senyor, encare va tenir forsas per' entregarme quatre duros en pessetas que 's va treure de la butxaca, y per dir-me: «Quico, ves á buscar á tots los teus deutors, que vull encomenarlos que 't paguin si no volen fer com jo una mort tan trista.» Pero no vaig poguer cumplir lo seu encárrech, porque desseguida va fer un *ge.neguet* y va torsar lo coll... ¡Ja era mort!

—¿Y ara vosté, qué pensa fer? ¿No li fa por la Justicia?

—Per xó li he dit al comensar, que volía demanarli 'l seu sabi consell. ¿Qué faría vosté?

— Jo, y no 's cregui que li digui per no tenirli de pagar los dotze duros, fugiria y no m' acostaria may mes.

—¡Fugir? ¡Aixó no mes ho fan los cobarts y 'ls perversos!

—¿Qué pensa fer, donchs?

—¡Entregarme al jutje, pera que m' imposi la pena que 'm tingui merescuda! Pero avants... á tots los parroquians morosos, 'ls foradaré del mateix modo que á n' en *Malababa*. Ab aixó ja ho sab, senyor Benet, si avants de dotze horas no m' ha saldat 'l compte, *jo li faré 'ls comptes...*

Las últimas paraulas del taberner van deixarme fret, y vaig corre, com ja hi dit, á portarli 'ls dotze duros.

Pero, vet' aquí, que, avuy mateix, estantme á la galería de casa, hi vist al senyor Quico, demanant clemencia á la seva dona, la qual li estava pegant ab una vara de freixa, á la eixida de la taberna.

Mes tart hi trobat al carrer al xarrich del senyor Quico, y estranyat d' una escena tan poch edificant, li he preguntat: «¿Y donchs, noy, com es que 'l teu amo sent tan valent se deixa pegar per la mestressa?»

—¡Prou, valent! ¿Qu' ho diu per alló d' en *Malababa*?

—¡Ah! ¿Qu' ho sabs tú?

—Sí, y com qu' ara mudo d' amo, ja l' hi puch comptar: Tot aixó es una enganyifa que 's va empescar la mestressa, per' que 'l senyor Quico fes la por á tots los parroquians que no 'ns pagavan...

A. GUASCH TOMBAS.

Lo meu barret

SONET

D' un negre brillantós, forma boni-
forrat de satí blanch, sense una ta-
voltat per una cinta molt rema-
formant, en fi, 'l conjunt de prenda ri-
Vaig estrenarlo per la Pilari-
(lo día que fa 'l sant la meva fla-
juntament ab un trajo bó d' alpa-
que 'm feya esser molt *chic*, segóns la xi-
Tivat anava jo ab puro á la boca-
lo garbo presumint, com qui en res pe-
quan, d' improvís, vingué una pedra se-
que 'm deixá lo barret fet una co-
imitada, tan bé, á las de la fle-
que vareig devorarlo ab fam no po-

SANCH DE CARGOL.

K

HUMORADAS

I

Sempre en qüestions d' amor,
es vist que sols los tontos tenen sort.

II

L' home sol dir vritat
en los moments qu' está ben enfadat.

VALENTÍ CARNÉ.

AL MEU BARRET

Ab constancia m' has servit
y t' estich molt agrahit,
barret meu... ¡t' ho reconeixo!
¡M' has cubert dos anys lo cap!...
¡Jo t' ho estimo!... ¡Ningú sab
ab quant sentiment te deixo!

Y no es tan sols perque 't tingui
carinyo, que no m' avingui
á donarte 'l *passaport*...
¡Un motiu m' hi obliga mes,
barret meu!... ¡No tinch dinés
per comprar-te un *sucesor*!

¡Tu no pots calcular bé
quant t' estimava!... Ja sé
que 'm dirás qu' al capdevall
no 't duya net y que soch
un deixat... ¡A poch á poch!...
¡No tenia cap raspall!

Tu m' has seguit en mas penas.
Tu m' has fet conquistá nenas
y m' has fet semblá elegant...
¡Y pensar que tanta gloria
tindrà d' acabar sa historia
en algun lloch de l' Encant!

Mes no!... jamay!... ¡T' asseguro
que no será aixís!... Jo 't juro
que ton sepulcre será...
alt premi de tanta hassanya.
¡La punta d' alguna canya
de qualsevol colomá!

Y allí dalt la teva *ossera*,
veurán servir de senyera,
cinquanta generacions.
Y quan ton amo 's prepari
a *barrejá* ab lo contrari,
t' omplirá de bendicions!

Tal com ets, ningú diria
quin goig feyas aquell día!
qu' al sombrero 't vaig comprá.
¡Quatre durets vas valer!
Quatre durets que... per cert...
¡Encare 'ls haig de pagar!

Per so's quatre tristos duros,
si n' hauré passats d' apuros
perque 'l sombrero es rabiós
y 'm va prometre un *revés*
si 'm trobava... Es un *inglés*
que... ¡vale lo menos dos!

¡Quina *siera*, Verge santa!
Un día 'm troba y se 'm planta
devant meu, y ab molt salero
'm diu:—¡Decideixis promptel
¡O 'm paga al moment 'l compte
ó me li emporto 'l sombrero!—

Sort que vaig fugir depressa
mentres qu' ell movent gran fressa
cridava:—¡Porti 'ls dinés!—
Que sinó ja estich servit
Prou t' agafa y... ¡bona nit!
¡No 'ns hauriam vist may mes!

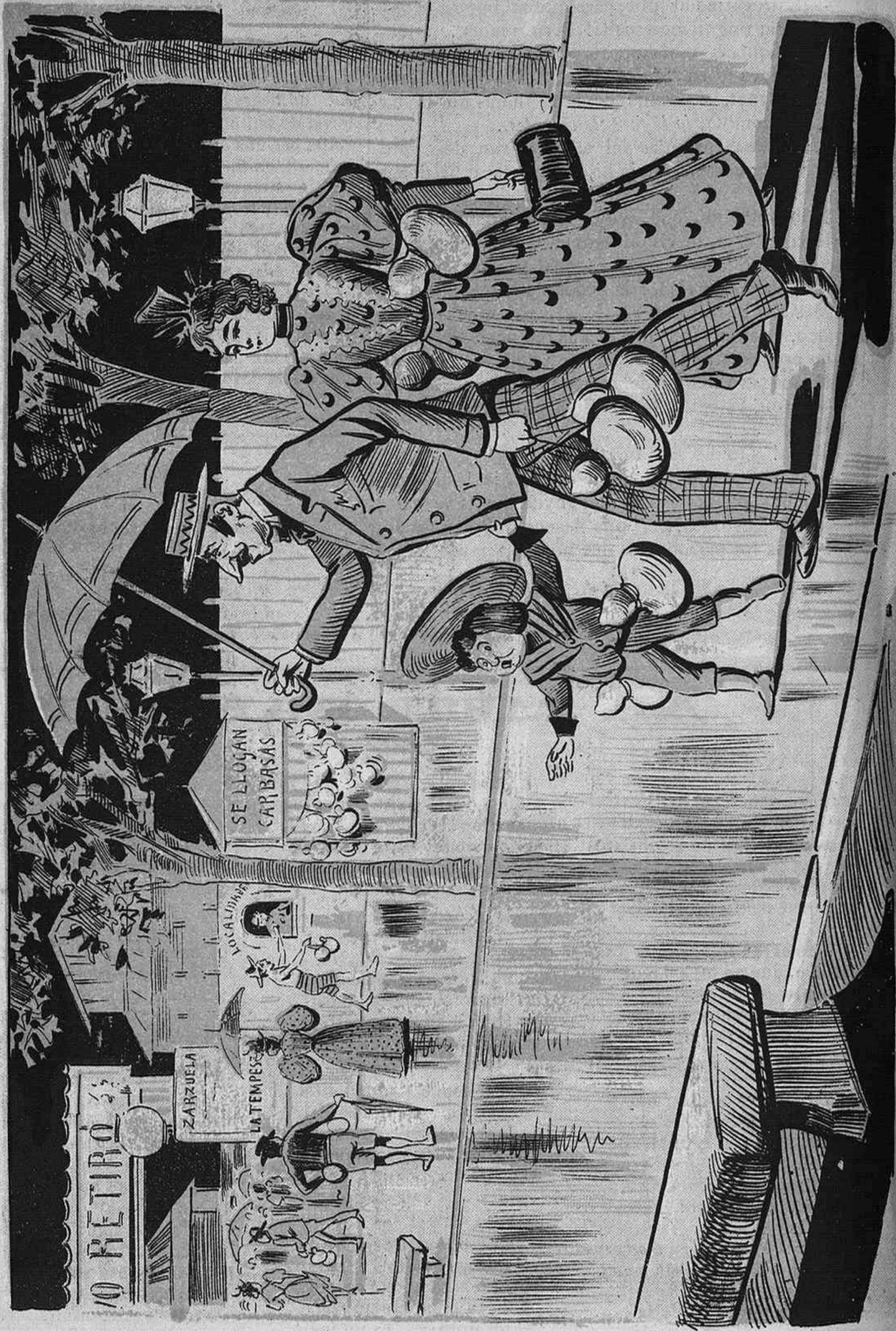
Per xó .. com que vull salvarte
de sas unglas, vaig á darte
per sepulcre un colomá...
Allí es digne lloch per tú
y 'l sombrero... ¡estich segú
que tan alt no hi pujará!

Mes si algún día passés
per lo carrer y 't veyés
y si veyente 's *subleva*...
¡torna bé per mall!... ¡Perdónali
tots 'ls seus insults... y donali
molts recados de part meval

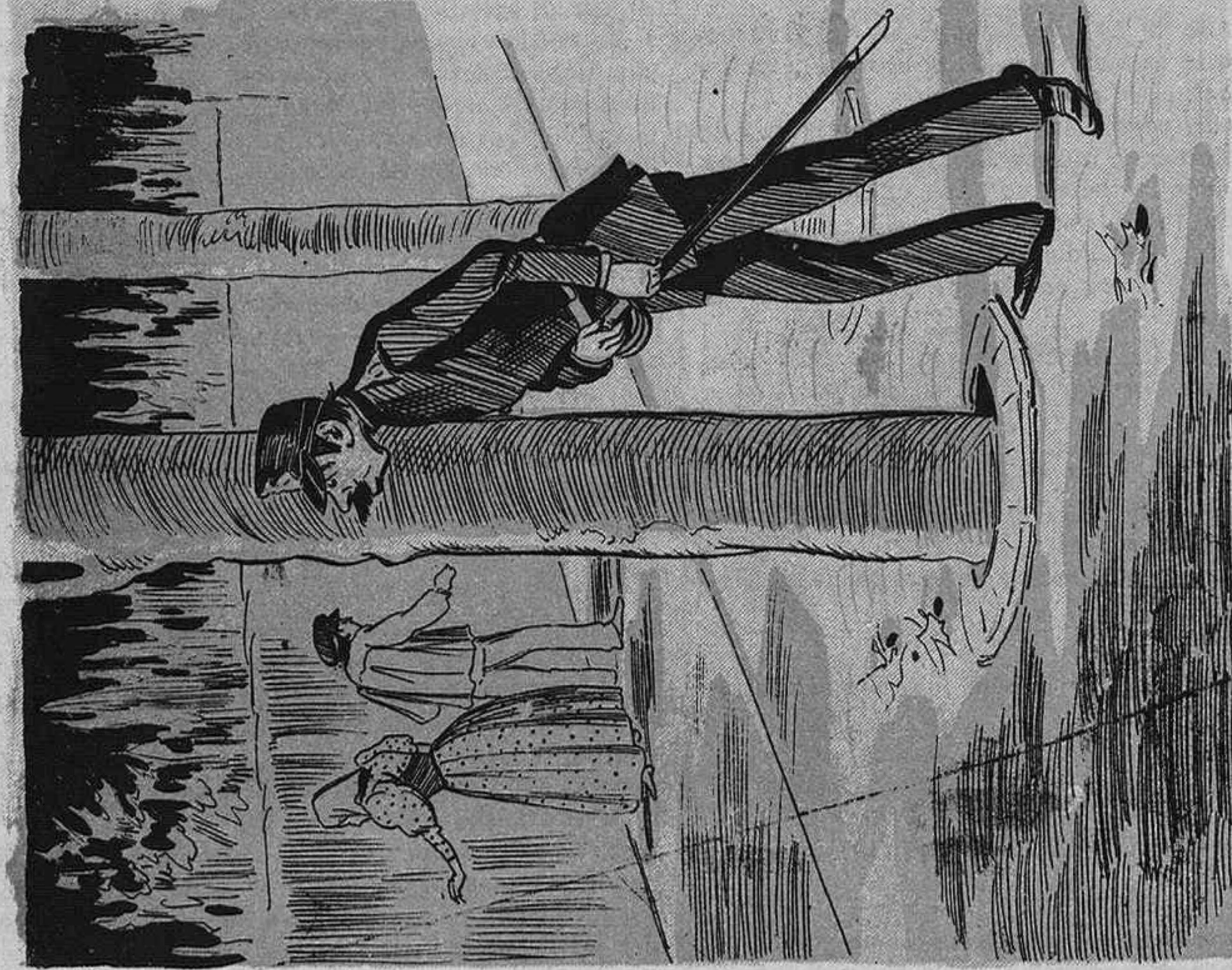
M. RIUSEC.

LA TOMASA ESQUELETA RESGALADA

Per J. Llopert

Per un ralet no mes, ópera ó sarsuela, noyas bonicas, tuf de polvos, pols, galls, pussas, y quan plou, banys d' aygua dolsa. ¡Encare volen mes baraturar!

—¡Recongrio!! Estos bultos me huelen á conspiración!.. ¡Ridíest! ¡Maceo en Barcelona? Sí, no hay duda. Ya le han nombrado tres veces y ahora le vuelven á 'ridar!' Vaya, que tengo un nas.. Si lleigo á pescarlo, á lo menos me hacen cheneral! ¡¡Vichilemos!!

—¿Veu, hombra? ¡ja! ¡hem trobat! Es lo pobre Maseyo que se 'ns en havia anat al darrera d' una gossal!...

PEDRETAS

Las llágrimas de la dona, tenen quatre fasses, com la lluna. Als quinze anys son dolsas com la mel; á trenta, son com l' aygua (no tenen cap gust); á quaranta cinch, asprejan, y á xeixanta, son mes amargas que la fel.

Si quan algú critica á una persona, 's mossegués la llengua, no hi hauria cap dona que la tingués sencera.

Un home que no tingui paciència ni quartos, no es bó per' casat, perque en mon concepte 's necessitan las dos cosas.

No hi ha sér mes desgraciat que un tenor de quarto 'l rengle, perque fá molts galls y may se 'n pot menjar cap.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

Bibliografia

Havém rebut un exemplar de *La llissó de dibuix*, sarsuela en un acte y en prosa, original de nostre amich l' aplaudit autor dramátich D. Francisco Figueras y Ribot, música del reputat mestre D. Urbano Fando.

La esmentada obreta sigué estrenada ab éxit molt satisfactori, la nit del 11 de Juliol del corrent any, en lo teatro «Jardí Espanyol».

**

Aixís mateix se 'ns ha favoregut ab las tres següents produccions, que forman part de la Biblioteca de *Lo Teatro Regional*:

Las erradas del papá, sarsuela en un acte, llibre de D. Conrat Colomer y música del mestre Juli Pérez Aguirre, estrenada també ab bon éxit en lo *Jardí Espanyol* la nit del 12 de Juny de 1896.

A pel y á repel, (2.ª edició) conegut juguèt bilíngüe en un acte y en vers, original de D. Narcís Campmany y Pahissa.

Y Lo grá de mesch, comedia en quatre actes y en prosa, original del inspirat autor del popular drama *La Dolores*.

**

Se troba igualment en la taula de la Redacció, un exemplar de *D. Juanico*, parodia caballeresca del quart acte de *D. Juan Tenorio*, escrita en vers per D. J. Llopart Munné.

A tots los remitents los doném las mes expresivas gracias.

MEMORIOS

NOVETATS

Pera demá passat dissapte está fixada la inauguració de la temporada ab la gran companyia de ópera italiana que fins lo dia 27 de Novembre ha de actuar en aquet teatro.

Conforme se anunciá en cartells y programas, la ópera

inaugural será la de grandió espectáculo del eminent mestre Verdi *Aida* la que además de ser presentada ab la propietat que acostuma la Empresa Elias, hi debutará 'l quarteto do forsa del *elenco*, compost de las Sras. D' Arneiro y Mas y los Srs. Bieletto y Aragó, (tiple, contralt, tenor y baritono, respectivament).

Per alguns ensajos que hem presenciat, podém assegurar que la representació de *Aida* revestirá un verdader aconteixement teatral.

TIVOLI

Diumenje últim tingueren lloch las últimas y definitivas representacions de la ópera *La Dolores* y per lo tant s' efectuá lo despido de la companyia.

Per ara lo teatro queda tancat, ja que no hi ha companyia ni espectacles en disposició.

GRAN-VIA

Ab lo favor extraordinari que lo públich ha dispensat á la companyia Giovannini, s' ha fet patent un cop mes que nostre públich no es reaci quan se tracta de bonas companyias y de Empresas que sápigam explotar lo negoci.

Efectivament, pera la companyia de opereta, no hi ha que distingir días de moda, ni festius, ja que en totas las funcions la concurrencia ho avasalla tot, puig en honor á la vritat, los discrets artistas de la companyia y además la modicitat en los preus, se fan mereixedors á tota classe de distincions.

Ultimament la ja célebre Galvani ab la ópera *Il barbiere di Siviglia* en la llissó de piano, 'ns cantá lo vals de la sombra de la ópera *Dinorah*, ab tanta riquesa de picats y filigrana de notas musicals que lo dictat de célebre que li donan los cartells, lo porta ben conquistat.

Molt discretament l' acompanyaren en tota la ópera sos companys d' art Srs. Carbonetti, Arrigotti y Ferrara, aixís com lo mestre Sr. Rando que en cada ópera, dona novas mostrás de son talent musical per l' acert ab que dirigeix y concerta las partituras.

També se ha donat una representació de la sempre celebrada opereta *La figlia di madame Angot* que sigué sumament aplaudida, principalment lo gran vals final del segon acte en que alguna *sarauista* de las que freqüentan los salons de casa Mme. Lange, doná probas—ab molt agrado del públich, ja que á ella solament anavan dirigidas las miradas—de sa molta lleugeresa, tan de roba com en l' art de Terpsicore.

Pera avuy s' anuncia lo benefici del may prou aplaudit artista Sr. Grossi.

NOU RETIRO

A cárrech de nova Empresa, dissapte se creu obrirá de nou sas portas aquet teatro, ab una companyia de sarsuela, regint en ella los mateixos preus económichs que tant han lograt la aprobació del públich y que á no duptar haurian reportat grans beneficis á la Administració de la companyia de ópera, si certs misteris que han corregut de boca en boca, no haguessin fet naufragar las halagadoras esperansas.

Ab tot, celebrarem que la nova Empresa y nova companyia, arrepleguin pocas nits de pluja á fi de no donar la coincidencia de representarse *La Tempestat* á dintre y fora del escenari.

UN CÓMICH RETIRAT

BANYERS Y BANYISTAS

Especialista en l' art de remullar femellas. Bon pit y molt brahó. Està cremat perque 'l cambi de temperatura 'l deixa sense poderse carregar senyoras.

— ¡Malvinatje 'l temps! La fresca treu de 'ls banys l' animació y ja no tinch ocasió de dedicarme á la pesca ja la pesca del senyó!

Sens banyarse, als banys anava vigilant pe 'l descuydat y ara está desesperat... perque en lo mon, tot s' acaba!

— Maliatziga! Ara que l' ídol del meu cor 's ficava al aygua, té, z' ha pozat á ploure! ¡Pobreta com ze mullará!

No 's dirà que 'ls de LA TOMASA nos dormim sobre 'ls llorers.

Hem agafat una afició tal a la multiplicació, temerosos de que 'l globo qu'habitè'm 's quedi sense individus, que apenas passa semestre sense que tinguè'm de donar compte del naixement d' algun *angelet*, de quins dies es autor algun redactor de la casa.

Ara, lo company que semblava mes *refractari* a la agradable operació esmentada, ó siga lo distingit poeta don Marià Escriu Fortuny (*M. Riusec*) 'ns ha demostrat qu' es també un excelent *calculista*, al participarnos que la seva esposa, la coneguda poetissa D.ª Dolors Riera y Batlle, ha donat a llum ab tota felicitat una hermosa y robusta nena.

No cal dir ab quina alegria hem rebut tan agradable noticia y que desitjè'm per' goig dels pares de la criatura, qu' aquesta siga una digna continuadora dels no escassos mèrits de sos progenitors.

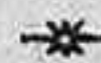
¡Y... hasta un' altra!

Vivament apesrats hem de donar compte de la mort del carinyós pare de nostres companys senyors Roig, distingits col·laboradors artístichs d' aquet setmanari, ocorreguda lo dissapte passat.

Tant als atribulats fills com a la demés familia del finat, enviè'm lo nostre mes sentit pèsam, recomenantlos molta resignació en tan sensible pèrdua, la qual nos ha afectat fonament, per tractarse d' una persona que per sos bons sentiments, se feya estimar de tots quants lo tractavan.

¡D. E. P.!

¡No se li ha *girat* pas poca feyna al hereuhet Rabanissas, fill del Arcalde de Vilafranca! O sino, jutjin vostés mateixos.

Encare no feya un any qu' havia comensat a exerci 'l càrrech de Ingenyer industrial d' aquella població, quan lo nombraren Recaudador de contribucions de la mateixa. Y tot just acabava de rebre lo nombrament pera desempenyar semblant càrrech, quan lo bisbe D. Jaume, l' esculleix pera President de la Juventut Católica.

Diguinme ara vostés, si aquet pobre xicot deu estar ó no *carregat* ab lo desempenyo de tants càrrechs, y encare, los que en lo futur, sens dupte li serán concedits; porque, la vritat: se coneix qu' aixó de tenir lo papá Arcalde al mateix temps que president del «comité conservador», vaja, ¡que dona molt!

Mes, los que deuen estar *carregats* de debó, son los de Vilafranca.

Está vist—deuen pensar
los vehins d' aquella vila,—
tant si 'ns agradan com no,
hem de menjar *rabanissas*!

Los bons republicans, excelents patriotas y estimats amichs nostres D. Joseph M.ª Vallés y Ribot y D. Pere Closas, se troban detinguts en las presóns militars, igno-

rant los motius qu' hagin pogut aconsellar y que justifiquin la seva detenció.

En cambi, molts y molts subjectes que mereixerian portar lo grillet, se passejan ab entera llibertat, com perfectes caballers... *d' industria*.

Repugna 'l dirho, pero si 'l Totpoderós no pren cartas en l' assumpto, dintre de poch no mes podrè'm fiarnos dels qu' hagin estat en la *cancri*, y 'ls parents dels agraciats, podrán exclamar, ab mes bon sentit qu' aquell personatge de la popular sarsuela; *El rey que rabió!*: ¡Que honra para la familia!

Per lo tant, senyors Vallés y Closas; siga la enhorabona.

Ha estranyat molt qu' haventse aquets últims dias *posat a l' ombra* als mes caracterisats republicans, no s' hagi concedit tal distinció al Sr. Sol, com si aquet no tingués caràcter ni res.

Será tan estrany com vulguin,
pero aixó a mí no m' assombra,
perque es punt mes qu' impossible
que 'l sol pugui estarse a l' ombra.

Llegim en un telegrama, que diumenje van arribar a Sant Sebastián, 3000 francesos per' assistir a la corrida de toros, que 's celebrá en aquella plassa.

Nada... 's veu qu' anè'm *civilisant* als nostres vehins.

Els en cambi 'ns embruteixen (!) ab las obras dels seus novelistas y pensadors; 'ns imposan pe 'l nostre mal, 'ls seus invents y adelantos y nosaltres... agrahits... 'ls paguem ab banyas.

¿Qué vol dir en Victor Hugo, al costat d' un *flamench* dels nostres?...

¿Qué vol dir un Renau, al costat de 'n *Patata*?...

¡Olé ya!

¿Vostés se 'n han enterat de qui es en Sagasta?

Donchs no es ningú... ¡Que consti!

Y 'm guardarà de mentir, la seva actitud en las presents circumstancias.

Qualsevol *si senyor*, comprat a la fira té mes... valor per sostenir sas conviccions, que l' home del *tupé*.

Si ell, hi entén res en l' art de governar la Espanya actual... que 'm pelin.

Diu que si a tot; desfá avuy lo qu' ha dit ahir; fa 'l bon Jesús, als blanchs y als negres, y fins dintre del seu partit no sab a quina carta quedarse.

En resúm: que 'l polítich del *tupé*, ha quedat reduhit a la categoria d' un ninot de goma, per lo molt que s' estima y arronsa, sense solta de cap mena.

¡Y aquest es l' home que 'ns ha de salvar!

¡L' home que 'ns ha de salvar
quan lo desdixat de 'n Cánovas
ho enjogui tot al bordell
y se 'n vagi a fregir raves!

Telegrama qu' aquestos dias ha corregut bastant per las columnas dels periódichs.

«Han solicitado el retiro que les ha sido concedido, varios jefes y oficiales de infanteria.»

¿Se n' han enterat?...

Donchs, ara, vagin fent 'ls comentaris vostés mateixos.

Però sobre tot no 'ls diguin en veu alta, porque 'ls ocasionaria mes d' un disgust.

Anunci que retallém d' un periódich.

V. B. C., una agraciada joven de 18 años, desea encontrar otras dos jóvenes mas, que estén dispuestas á marchar con ella á Cuba para atender á los soldados del primer embarque de tropas que se verifique.

Darán razón, etc., etc.

Jo no sé si vostés serán tan maliciosos com jo, pero lo qu' es aquest atender no me l' empasso.

No sé tampoch si la móssa de referencia, ha lograt 'l seu objecte, trobant dugas próximas mes disposadas á atender y á embarcarse en la primera remesa del dilluns.

De tots modos, tant si s' han embarcat com no, massa que 'ls soldats s' ho trobarán en arrivant á Cuba y hasta potser algún d' ells anyori la plassa de Sant Jaume, de Barcelona.

Y no per res, no; sinó perque en la plassa de Sant Jaume hi viu lo doctor Casasa!...

¡Y perdónin 'l modo de senyalar!

✱

L' altre dia en una casa del carrer de Vistalegre, 'ls investigadors de las cédulas, van incautarse á falta de diners, de un quintá de sabó, embargantlo á la mestressa del pis.

¡Está vist qu' aquesta gent arrambla ab tot!

¡Un quintá de sabó! ¡Renoy quina bromera devia treure la duenya per la boca!

Pero la vritat es que 'ls investigadors ja 'l necessitan si volen fer net... ¡Com que casi bé tothom 'ls unta!...

Y ademés... bé han de fer *manos limpias*, sinó ves que dirian á casa!

✱

De bromistas com lo rector de Mollet no n' entran gayres en lliura.

Pretenia 'l tal rector, que la música contractada per la societat *La Concordia* pe 'ls balls de la festa major, també toqués de franch en l' ofici. Pero haventli sigut negat, l' home negre va enfadarse ab la societat, y va fer dir que per ell ja era ben morta.

Y en probas d' aixó, ¿quina 'n fa? Va y ordena que las campanas, toquin á morts á intenció de *La Concordia*.

La gatzara promoguda per aquesta determinació rectoril, va donar molt color á las festas anyals del poble de Mollet y hasta 's diu qu' en los anys vinents, 'ls sócios de *La Concordia*, influirán perque no falti aquest número en lo programa:

«Gran *tocata* de morts, dedicada á una societat que cada dia gosa de mes vida.

✱

Lo important periódich *La Voz de Sitjes* dedica 'l seu últim número, qu' es extraordinari, á la festa major de la esmentada vila.

Conté valiosos travalls literaris y un magnífich fotograbat central. Son preu es lo de 25 céntims.

Es un número brillant.

Llagrimosa

M' han dit moltes vegadas—y ho vull creure—personas que de vida contan anys, y tenen d' aquet mon gran experiéncia; que quan toqué la ditxa, se 'ns desfá. Per 'xó per mes que puch, no vull tocar-te; per 'xó 't voldria lluny del meu costat.

Mes ¡ay! si 't quedas tú, perdo la ditxa; y si te 'n vas... ¡la pena 'm matará!

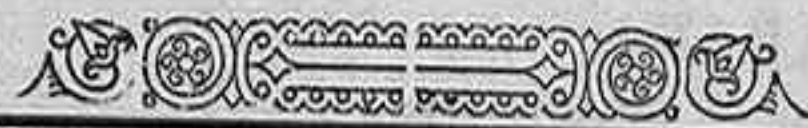
LLUÍS G. SALVADOR.

CORRESPONDENCIA

W

(Tancada 'l dia 24 d' aquet mes)

1. P. Perico Nas-de-Mico: Queda servit.—2. Amich dels Aucells: Está péssimament versificada.—3. D. Ferrer: Son poch expontáneos.—4. Un' Calavera retirat: Envihi algún altre treball mes enginyós.—5. O. Pino d: Premia: Anirá la primera.—6. Pepet Panxet: La creu.—7. Ricart Pujol: Lo según acudit.—8. Escorpi: No serveix.—9. Baldri Fius: Publicarém la tarjeta.—10. Pepiro del Quirris: Massa senzill.—11. J. Sallent: Esta bé.—12. Jabosellaria: Ja qu' ho comprén vosté mateix, estudihi y fassi molta practica.—13. Sisquet del Full: De las tituiadas «Cosetas» publicarém la de la noya á qui li ha surtit un promés.—14. Joseph Pujadas: No m' agrada prou.—15. Joan Auber: No va.—16. R. Bosch: Id.—17. Mariano Amat: Aniran los dos primers y l' ú um epigramas.—18. J. M.ª Pinós: La tarjeta.—19. Jaume Arqué y Clapé: Lo seu article conté grans vritats, pero s' aparta de la índole del nostre periódich.—20. Pocason: Está bé.—21. Ruch Nafrat: No 'm fá felis.—22. Ruch Manso: Id.—23. Escanya Pits: No serveix.—24. P. Pet: Anirá.—25. Picio, Adán y C.^a: La poesia conté algunas paraulas massa duras per' lo plagiar y per lo tant no puch publicarla, pero 'ls dono los gracias per l' avis.—26. S. Amolap: Me diuhen que la sinonimia que li he publicat últimament, ja ho havia sigut anteriorment en altre semanari y ab diferente firma. Com que 'ls ratas literaris me repugnan moltíssim, si no m' escriu probantme la seva ignocencia, no li admeteré cap mes treball.—27. Baltasar Carreras: *Hilaria*, respectant la ortografía de vosté, s' escriu ab h. Li aconsello que busqui la economia en altrás cosas.—28. Santiago Juncadella: L' assumpto, encare que no ofereix gran novetat, m' agrada; pero la versificació es molt defectuosa. Crech que val la pena de que la puleixi.—29. Pep y Pepa: Li publicaria la tarjeta, si l' últim nom de la solució, no fos 'l d' un subjecte quina originalitat es duptosa.—30. Un dels sis: Es manseta.—31. Fidel Delfi: Publicarém la mudansa.—32. Joan Rocavert: Lo trenca-caps.—33. Salvador Paloma y Casas: L' article está molt bé, pero com que vosté es fácil que siga 'l mateix S. Amolap de qui espero una explicació, no l' hi publicaré si no m' assegura qu' es ben seu.—34. Cintet Torres: Anirá.

¡ATENCIÓN!

HA SURTIT lo millor y lo mes higiénich licor de tots los coneguts, en qual elaboració no hi entra gens ni mica de alcohol.

IREI IREI IREI

es lo nom del nou licor, que ha de beure tota persona de bon gust y amant de la salut.

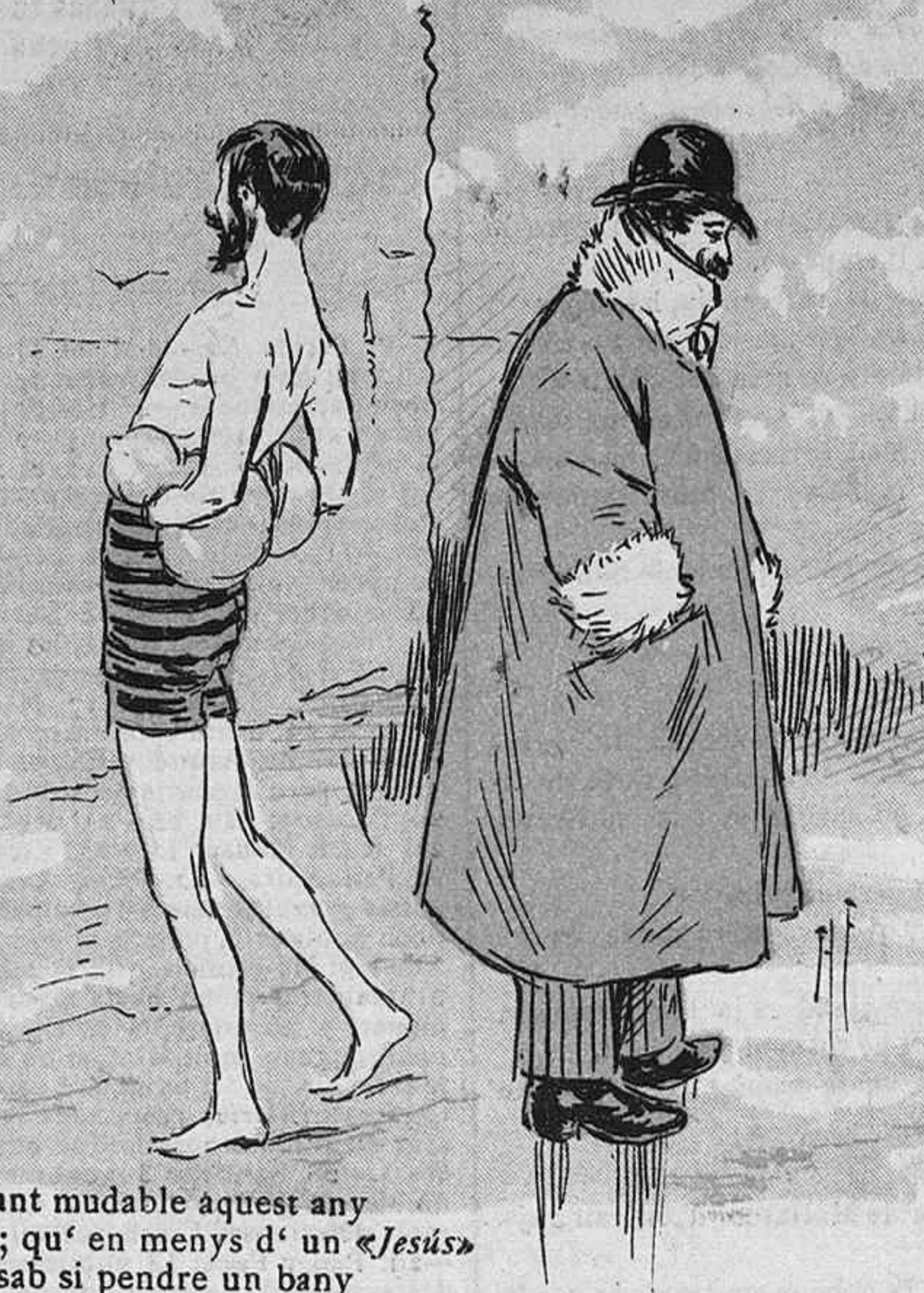
De venta en tots los cafés y establiments de Begudas

Fabricant únich: SAULEDA

=Llussá, 3-MANRESA=

ALTERNATIVES

Es tant mudable aquest any l'estiu; qu' en menys d' un «Jesus» un no sab si pendre un bany ó bé si posarse 'l rús.

SECCIO DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Me digué ahí 'l senyor Rius que desde la vall al prat hi baixan á menjar blat una total de perdius.

Ell y 'l noy gran de la Marta (vull dir aquell dels bigotis) las matan d' amagatotis á pesar de la dos-quarta.

Jo, cassanhi l' altre mes, una sola 'n vaig matar de hu-dos-tres y 'm vaig trobar una quart-tres molt dos-tres.

E. PI FANI.

SINONIMIA-ANAGRAMA

Mentres vergonya gastava y á n' als homes detestava, la Tot no tenia un ral; passava molta total puig ningú se la mirava.

Avuy que ja no 'n té gens puig ha ensenyat ja las dents, lo qu' es de total no 'n passa; la Tot está molt mes grassa y té disset pretendents.

FIDEL DELFI

PROBLEMA

Descomondre lo número 2500 en quatre quantitats que sumadas, restadas, multiplicadas y divididas per lo núm. 4, donguin resultats iguals.

UN DE CA 'L PETIT.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Nom de dona.
- 1 5 4 3 2 8 8 9—Poble de Catalunya
- 9 6 8 5 6 7 9—Nom de dona.
- 1 2 1 7 3 9— » . » (dimi.)
- 2 8 2 6 9— » »
- 8 5 8 9— » »
- 1 7 5—Nom d' home.
- 4 2—Nota musical.
- 5—Vocal,

DOS TENEDORES.

GEROGLIFICH COMPRIMIT

CONTRA

P. DE REUS.

GEROGLIFICH

X
K P K P
I L O
O
K P K P
:
J. O. AGUILA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 416

- Xarada.—Lli—ma.
- Sinonimia.—Serra.
- Tarjeta.—Las joyas de la Roser.
- Baldufa numérica.—Moratin.
- Logogrifo numérich.—Etilburga.
- Geroglifich comprimit.—Didal.
- Geroglifich.—Com mes pestes mes desastres.

Lit. Barcelonesa de RAMÓN ESTANY
—6, Sant Ramón, 6=BARCELONA—